staatsbosbeheer

Biesbosch recreatiezonering augustus 2021

V:\GIS-users\Tsch\Biesbosch\2021\Zonering_Biesbosch\2021_08_19\Zonering_MXD\2021-0816_Biesbosch_Zonering_A3_KAT.mxd
Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Recreatiezonering Biesbosch

1. Inleiding

De zoetwatergetijdenatuur en het ruige karakter van de Biesbosch staan garant voor een unieke Biesboschbeleving. Recreatie en natuur gaan in principe goed samen in het Nationaal Park en Natura2000 gebied De Biesbosch. Behoud van de Biesboschnatuur betekent ook het behouden van de unieke Biesboschbeleving. Kernkwaliteit van de Biesbosch is het zoetwatergetijdemilieu met tal van vegetatietypes die het gebied tot broedplaats maken van moeras- en watervogels, vissen en knaagdieren.
De meest mensen bezoeken juist de Biesbosch vanwege deze unieke kenmerken van het gebied, waarbij rust, ruimte en genieten van de natuur centraal staan. Varend, wandelend en fietsend.

2. Aanleiding en doel recreatiezonering

Voor een goede balans tussen recreatie activiteiten, natuurbeleving en natuurbescherming is er behoefte aan een afwegingskader voor ontwikkelingen en initiatieven in de Biesbosch. Een recreatiezonering met daarin aangegeven waar en wanneer welke recreatievormen passend zijn, helpt daarin.
In het Natura2000 beheerplan De Biesbosch (2017) staat "*dat de beheerder ervoor zorgt dat recreatie in de Biesbosch dusdanig gestuurd wordt dat voldoende rust in het gebied op de bepalende momenten geborgd wordt*" (*bladzijde 98*). *"Verstoring van vogels vindt plaats terwijl de doelstelling wel gehaald wordt. Hiermee lijkt de huidige verstoringdruk door recreatie acceptabel. Soorten waarvan de instandhoudingsdoelstellingen niet worden gehaald worden gestuurd door andere drukfactoren. Wel blijft rust een punt van zorg als de recreatieve druk in de Biesbosch de komende jaren nog verder toeneemt." (bladzijde 87).*
Recreatiezonering is een van de instrumenten voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen uit het Natura2000-beheerplan.

3. Verantwoording

Bij het opstellen van de recreatiezonering is voortgebouwd op eerdere versies, de bestaande openstelling en recreatiemogelijkheden, de doelstellingen uit het Natura2000 beheerplan en de Biesboschverordening. Ook zijn diverse rapporten en onderzoeken over recreatie in de Biesbosch geraadpleegd. Zie daarvoor de uitgebreide literatuurlijst.

4. Uitgangspunten

Afwegingskader

Een recreatiezonering is een afwegingskader hoe de balans tussen behoud en ontwikkeling van natuur en natuurwaarden enerzijds en recreatie en recreatieve ontwikkeling anderzijds in de Biesbosch kan worden geoptimaliseerd en hoe de balans voor de lange termijn kan worden bewaard en bewaakt. Nieuwe ontwikkelingen moeten altijd worden getoetst aan o.a. het Natura2000 beheerplan, de Natuurbeschermingswet, bestemmingsplan, Biesboschverordening en de regels voor de Stiltegebieden.

Biesboschverordening

De Biesboschverordening van het voormalige Parkschap Nationaal Park De Biesbosch is grotendeels overgenomen in de nieuwe Biesboschverordening. Deze Biesboschverordening bevat een uitwerking van de regels ten aanzien van water, land, recreatie en natuur in de Biesbosch. Deze regels maken onderdeel uit van de recreatiezonering. Nieuwe inzichten voor de recreatiezonering en de kansen en ambities voor natuur- en recreatiebeleving in de Biesbosch zullen, voor zover noodzakelijk, opgenomen moeten worden in de Biesboschverordening..

Flexibele recreatiezonering

Het karakter van de Biesbosch is dynamisch: de Biesbosch verandert sterk en vernieuwt zich steeds. Flexibele zonering past daarbij veel beter dan een statische zonering. Uitgangspunt bij de Recreatiezonering is daarom dat deze flexibel moet zijn: wel duidelijke regels, maar niet in beton gegoten. Een flexibele zonering heeft als doel om in te kunnen spelen op veranderingen in zowel de aanwezige natuurwaarden, bijvoorbeeld een broedende zeearend en natuurlijke veranderingen in de natuurontwikkelingsgebieden, als in de veranderende vraag van de recreanten. Enerzijds kan dit leiden tot een (tijdelijke) beperking van de toegankelijkheid van een deel van het gebied, anderzijds zullen delen van het gebied opengesteld kunnen worden als dat geen nadelige effecten heeft op de voorkomende soorten en habitats.
De flexibele zonering geldt ook tijdens strenge vorst en bij hoogwater. In perioden van strenge vorst kunnen bepaalde delen van het Natura2000 gebied tijdelijk worden afgesloten. En bij hoog water kunnen bepaalde toegangen naar en in de Biesbosch tijdelijk worden afgesloten om veiligheid en rust voor dieren te waarborgen.

Stappenplan flexibele zonering Biesbosch

Het invoeren van de flexibele zonering, waarbij bijvoorbeeld een bepaalde kreek tijdelijk wordt afgesloten, vraagt om een zorgvuldige communicatie met de omgeving. Gebruikers, omwonenden, ondernemers en gemeenten moeten tijdig op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen zodat zij zich daarop kunnen voorbereiden, zoals informatie naar de boothuurders. Staatsbosbeheer hanteert daarvoor een stappenplan waarin de verschillende te nemen stappen worden beschreven van de periode van waarneming tot daadwerkelijke afsluiting. Via websites van o.a. het Nationaal Park De Biesbosch, Staatsbosbeheer, gemeenten en bootverhuurders en via diverse social media kunnen de tijdelijke afsluitingen en tijdelijke openstellingen voor de flexibele zonering kenbaar worden gemaakt.

Procesnatuur

In het Natura2000 beheerplan voor de Biesbosch wordt ingezet op procesnatuur omdat dit voor de meeste soorten en een groot aantal habitattypen leidt tot het halen van de Natura 2000-doelstellingen. Procesbeheer wordt toegepast in het grootste deel van het Natura 2000-gebied. Om de procesnatuur in stand te houden en uit te breiden wordt zoveel mogelijk gekozen voor het stimuleren van natuurlijke processen die de dynamiek vergroten.
Het inzetten op procesnatuur kan betekenen dat bepaalde kreken zullen dichtslibben. De Biesbosch is een dynamisch gebied dat onder invloed staat van eb en vloed. Dat heeft zijn weerslag op het bevaarbaar zijn van kreken: bepaalde kreken zijn alleen bij hoog water bevaarbaar en kreken slibben soms langzaam dicht. Het gebied verandert dus steeds en dat betekent dat ook de vaarrecreatie daarin mee zal moeten veranderen. Het uitdiepen van kreken voor de recreatievaart past niet bij het principe van procesnatuur.

De Aakvlaai, met vele kilometers vaarwater voor motorboten en kanovaren, is destijds aangelegd om de recreatieve druk op de kern van de Biesbosch te ontlasten. Door natuurontwikkeling, zoals de voormalige polder Jantjespolder en de polder Jongeneele-Ruigt, en de ontwikkeling van de Grote Noordwaard (hoogwaterveiligheid), is ook veel nieuw vaarwater aangelegd. Vaarwater dat met name voor kanovaarders en de kleine recreatievaart geschikt is.
Staatsbosbeheer ontvangt geen financiële middelen voor het uitdiepen van kreken. Als er financiële middelen beschikbaar komen voor het verbeteren van de kreken voor de vaarrecreatie, dan komen daar de kreken in de Aakvlaai, Jantjespolder, Jongeneele-Ruigt, de Grote Noordwaard en het vaarwater in de intensieve recreatiezone (verbindend) vaarwater voor in aanmerking. De kreken in de matig intensieve en extensieve zone komen in principe niet in aanmerking voor het uitdiepen ten behoeve van de recreatievaart; procesnatuur heeft daar voorrang.
Kansen voor ontwikkeling van nieuw vaarwater kunnen zijn het herstellen van de oude kreken in de Hel- en Zuilespolder voor kanovaren en het ontwikkelen van een tweede Aakvlaai.

5. Recreatiezonering

Voor een goed begrip van de recreatiezonering zijn verschillende recreatiezones onderscheiden die hieronder zijn toegelicht. Binnen de recreatiezones vallen de bezoekerscentra en entrees die voor de bezoekers de toegangen zijn tot de Biesbosch.

Recreatiekerngebieden

"Intensieve recreatiebeleving: varen, wandelen, fietsen, dagrecreatie, evenementen. Gezellige drukte. Verblijven in een aangenaam Biesbosch-decor"

In de Recreatiekerngebieden is de recreatieve functie leidend. Het gaat om gebieden met een concentratie en combinatie van (grootschalige) recreatieve voorzieningen zoals jachthavens, horeca, klimparken en verblijfsaccommodaties. Deze recreatiekerngebieden grenzen aan het Nationaal Park De Biesbosch en liggen buiten het Natura2000 gebied. De recreatie mogelijkheden in deze recreatiekerngebieden hebben wel invloed op het Nationaal Park De Biesbosch. Het zijn verblijfsgebieden voor bezoekers die in de Biesbosch gaan recreëren en ook vertrekpunten voor met name watersporters naar De Biesbosch.
Voor nieuwe intensieve (grootschalige) recreatieve ontwikkelingen worden de mogelijkheden als eerste verkend in deze zone.
Bestaande recreatiekerngebieden zijn het Wantijgebied, De Hollandse Biesbosch, Kurenpolder en de jachthavenconcentratie in Drimmelen. Mogelijk nog te ontwikkelen Recreatiekerngebieden zijn de recreatiepoort Noordwaard bij Werkendam, het dagrecreatieterrein van de Nieuwe Dordtse Biesbosch (Alloijzen of Bovenpolder) en de Dordtwijkzone.

Intensieve recreatie en Intensief (verbindend) vaarwater

Beleving Biesboschnatuur en Biesboschervaring aan de randen van de Biesbosch"

Dit zijn gebieden met intensief gebruikte recreatievoorzieningen en veel bezoekers binnen de grenzen van het Nationaal Park De Biesbosch en binnen het Natura2000 gebied. De recreatieve uitloopgebieden Louisa- en Cannemanspolder, De Elzen en Hania's polder zijn ook benoemd als "intensieve recreatie" maar liggen buiten deze grenzen.
De intensiteit aan recreatievoorzieningen is hoog maar minder grootschalig en de bezoekdruk ligt lager dan in de Recreatiekerngebieden. Het zijn uitloopgebieden voor wandelaars en fietsers en gebieden voor watersporters. Daarnaast gaat het hier om de intensief gebruikte verbindende vaarwateren: veel waterrecreanten en de grotere (motor)boten. De watersportvoorzieningen zijn, indien mogelijk, ook

hierop afgestemd. Passende afmeervoorzieningen in deze zone zijn aanlegsteigers, afmeerpalen en in- en uitstapplaatsen voor kano's.
Recreatievormen in deze zone zijn varen met motorboten, sloepen, kano's en roeiboten, oeverrecreatie, zwemmen, sportvissen, wandelen, fietsen, paardrijden, dagrecreatie, spelen en actieve natuurbeleving zoals vogelobservatie, natuurfotografie, natuurstudie. Niet alle recreatievormen kunnen en passen in elke aangegeven intensieve recreatiezone. Dat heeft te maken met de natuurlijke terreinomstandigheden, beschermde natuurwaarden, de aanwezigheid van mogelijkheden zoals een fietspad of diepgang en breedte van kreken en de openstellingsregels. De uitzonderingen op de vaarmogelijkheden zijn opgenomen op de vaarwaterkaart van het Nationaal Park de Biesbosch en in de Biesboschverordening.

Matig intensieve recreatie

"Interactie tussen mens, water en land, het contrast tussen binnen- en buitendijks, het gebruik van buitendijks land (grienden), overstromingen en bedijkingen, pontjes, bruggen, dammen, keringen en dijken, waarden, polders, moeras, kreken, eilanden"

Deze gebieden hebben minder en meer verspreid liggende, kleinschaligere recreatieve voorzieningen dan de intensieve recreatiezones. Ook de aantallen bezoekers zijn minder en meer verspreid (geen bezoekconcentraties). Naast de (vooral kleinere) watersport zijn dit gebieden waar soms ook voor wandelaars en fietsers mogelijkheden zijn. Passende afmeervoorzieningen in deze zone zijn afmeerpalen, afmeerstrandjes en in- en uitstapplaatsen voor kano's.
De recreatiemogelijkheden die in deze zone (kunnen) plaatsvinden zijn varen met motorboten, sloepen, kano's en roeiboten, oeverrecreatie, zwemmen, sportvissen, wandelen, fietsen, paardrijden, dagrecreatie, spelen en actieve natuurbeleving zoals vogelobservatie, natuurfotografie, natuurstudie. Niet alle recreatievormen kunnen en passen in elke aangegeven matig intensieve recreatiezone. Dat heeft te maken met de natuurlijke terreinomstandigheden, beschermde natuurwaarden, de aanwezigheid van mogelijkheden zoals een wandelpad of diepgang en breedte van kreken en de openstellingsregels. De uitzonderingen op de vaarmogelijkheden zijn opgenomen op de vaarwaterkaart van het Nationaal Park de Biesbosch en in de Biesboschverordening.

Extensieve recreatie en Extensieve recreatie; varen niet toegestaan

"Unieke beleving van (nieuwe) Biesboschnatuur, overstromingen en bedijkingen, waarden, polders, moeras, kreken, waterberging"

Dit zijn (zeer) extensief ingerichte gebieden met ruigere wandelpaden (laarzenpaden) en kleine kreken. Gebieden die interessant zijn voor met name de kanovaarders/kleine recreatievaart, natuurgerichte wandelaars/natuurvorsers en vogelaars die juist de stilte, rust en de bijzondere Biesboschnatuur opzoeken.
Passende afmeervoorzieningen in deze zone zijn natuurvriendelijke mogelijkheden voor het aanleggen van boten zoals afmeerstrandjes en kano in- en uitstapplaatsen.
Voor een aantal extensieve recreatiegebieden is varen niet toegestaan. Deze gebieden zijn aangegeven als "extensieve recreatie, niet varen". Dit zijn juist gebieden waar de wandelaars en vogelaars de Biesboschnatuur kunnen beleven. Dit zijn de nieuwe natuurontwikkelingsgebieden Kleine Noodwaard en Zuiderklip en polder Stededijk.

Passende recreatiemogelijkheden in deze zone zijn varen met sloepen, kano's en roeiboten, oeverrecreatie, zwemmen, sportvissen, wandelen, fietsen, dagrecreatie, spelen en actieve natuurbeleving zoals vogelobservatie, natuurfotografie, natuurstudie. Niet alle recreatievormen kunnen en passen in elke aangegeven intensieve recreatiezone. Dat heeft te maken met de natuurlijke terreinomstandigheden, de aanwezigheid van mogelijkheden zoals een wandelpad of breedte en diepgang van een kreek en de openstellingsregels. De uitzonderingen op de vaarmogelijkheden zijn opgenomen op de vaarwaterkaart van het Nationaal Park de Biesbosch en in de Biesboschverordening.

Natuur Voorop

"Zicht op de Biesboschnatuur: zeer hoge natuurwaarden"

Dit zijn gebieden die niet toegankelijk en begaanbaar zijn maar die vaak wel vanaf verschillende locaties aan de rand beleefbaar zijn, zoals uitzichtplekken en verhogingen in het landschap. Een voorbeeld is het uitkijkpunt op het Zuidplaatje van waar je de Tongplaat kunt beleven. Alleen incidenteel kunnen deze gebieden worden bezocht tijdens een bijzondere excursie met een boswachter.
In de huidige situatie zijn delen van de Sliedrechtse Biesbosch en de gehele Dordtse Biesbosch ook al niet toegankelijk. Daarnaast is de kern van de Brabantse Biesbosch aangemerkt als Natuur Voorop. Deze kern is nu al slecht toegankelijk en slecht of niet bevaarbaar. Om rust voor de verschillende soorten te kunnen garanderen is deze kern ook aangewezen als Natuur Voorop.
Varen is alleen toegestaan op enkele kreken in de Sliedrechtse Biesbosch met een ontheffing (de zogenaamde "schotbalkenregeling voor Gat van den Hengst, Houweningswater en Sneepkil).

Bezoekerscentra en entrees

Een **bezoekerscentrum** is een bemenst informatiecentrum, gericht op informatie en educatie over de Biesbosch, met in ieder geval goede parkeervoorzieningen, horeca en vertrekpunt voor excursies. Er zijn op dit moment drie bezoekerscentra in de Biesbosch, ieder met een eigen karakter.

Biesboschcentrum Dordrecht: kenmerken zijn informatie, outdoor, proeven aan de Biesbosch, (opstapplaats) excursies en schoolprogramma's.

Entree Nationaal Park Drimmelen: kenmerken zijn de beleving van de Biesbosch met hoofd, hart en handen; opstapplaats excursies; accent op schoolprogramma's en zwerftochten.

Biesbosch Museum Eiland: kernmerken zijn verleden, heden en toekomst van de Biesbosch; (opstapplaats) excursies. De beleving van een "mini-Biesbosch".

Een **entree** is als het ware het portaal tot het te bezoeken gebied; een plek of punt waar de watersporter, wandelaar of fietser de Biesbosch binnenkomt en de Biesbosch ervaart. Er is onderscheid gemaakt in land entrees, water entrees en land/water entrees. Entrees verschillen in omvang, intensiteit, inrichting en functie.

Land entrees

- Baanhoekweg Dordrecht: toegang tot recreatiekerngebied Biesbosch.
- Noorderdiepzone: Biesboschbeleving aan de rand van de stad; hier zijn recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden ter versterking van de functie van de huidige entree.
- Kop van 't Land: pontverbinding tussen de Hollandse en Brabantse Biesbosch
- Bandijk Werkendam: te ontwikkelen tot een vogelboulevard.
- Steurgat: pontje voor fietsers en wandelaars.
- Alloijzen of Bovenpolder: intensief recreatief dagrecreatieterrein met activiteiten, recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden, Biesboschervaring (Dordrecht).
- Ambitie gemeente Drimmelen: wandelpontje vanuit Haven Drimmelen naar Hofmansplaat.
- Ambitie gemeente Dordrecht: fiets- en wandelpontje Zuidhaven.

Water entrees

- Wantij: toegang voor watersporters vanuit de jachthavens Dordrecht.
- Ottersluis: toegang vanuit de jachthavens Dordrecht via het Wantij.
- Helsluis: toegang voor watersporters vanaf de Merwede / jachthavens Sliedrecht.
- Biesboschsluis (toegang voor watersporters vanaf de Nieuwe Merwede) en Jachthavens Werkendam.
- Jachthaven Geertruidenberg: toegang voor watersporters vanuit Brabant.
- Jachthaven Drimmelen: toegang voor watersporters vanuit Brabant.

Land-water entrees

- Spieringsluis: Eind van de wereld; beleving rust en ruimte, natuurkamperen.
- Vissershang: Brabantse Natuurpoort; jachthaven; accent op waterrecreatie; vertrekpunt voor wandelaars en fietsers; opstapplaats excursies.
- Lage Zwaluwe: watersporters vanuit jachthaven en fiets- en wandelpontje naar de Anna Jacominaplaat.
- Mogelijk toekomstige Recreatiepoort Werkendam: waterparklandschap; jachthaven en verblijfsrecreatie op/bij het water, vertrekpunt voor fietsers en wandelaars.

Veranderingen vaarwater

Ten opzicht van de huidige situatie verandert er weinig in de mogelijkheden voor de recreatievaart. Deze veranderingen zijn nog niet opgenomen op de nieuwe Recreatievaarkaart de Biesbosch (2020). Wijzigingen zijn:

- Het Gat van de Turfzakken ligt in de zone Natuur Voorop. Varen is hier niet meer toegestaan. Op dit moment is deze (doodlopende) kreek ook alleen toegankelijk voor niet-gemotoriseerde boten. Deze kreek is alleen nog incidenteel toegankelijk met een excursie in een bepaalde periode.
- De huidige beperkingen "vaarwater niet overnachten, afmeren en voor anker gaan" voor de kreken in Toontjesplaat tussen het Noordergat en het Zuidergat van de Plomp, zullen worden opgeheven ter compensatie van het vervallen van het varen in het Gat van de Turfzakken.

6. Rustregelingen

Natura 2000: habitattypen en habitatsoorten

In het aanwijsbesluit van Natura2000 wordt een aantal voor de Biesbosch kenmerkende habitattypen genoemd zoals slikkige oevers, wilgenbossen en rietruigten. De aangewezen ***wintervogels*** zijn ganzen en watervogels, reigers, aalscholvers en steltlopers, waarvoor de winterrust van belang is. De aangewezen ***broedvogels*** zijn de aalscholver, roerdomp, bruine kiekendief, snor, blauwborst, rietzanger, porseleinhoen en ijsvogel, waarvoor nachtrust en broedrust van belang zijn. Zowel voor de habitattypen als voor de habitatsoorten geldt de verplichting van instandhouding ("in goede staat van instandhouding"). Winterrust, broedrust

en nachtrust gelden ook voor niet-aangewezen broedvogels in het kader van de Natuurbeschermingswet.

In de winter biedt de Biesbosch plaats aan grote groepen overwinterende watervogels. Specifiek betekent voldoende rust dan ook voldoende nachtrust en winterrust voor vogels en met name voor watervogels die sterk verstoringsgevoelig zijn. Zowel de wintervogels als de broedvogels vragen niet alleen rust en voedsel, maar ook rustbomen en nestgelegenheid.

Voor het in goede banen leiden van de bestaande recreatie activiteiten én de instandhouding van de habitatsoorten zijn rustregelingen nodig: nachtrust-, winterrust- en broedrustregeling. Deze rustregelingen zijn uitgewerkt op de zoneringskaarten voor de drie rustregelingen en hieronder toegelicht.
Let wel: de zonering voor de rustregelingen is in grote vlakken weergegeven; deze vlakken bevatten soms wegen en woningen. Voor welke gebieden (paden en vaarwater) straks exact de rustregelingen gaan gelden zal worden aangegeven via terreininrichting en regelgevende borden.

Nachtrustregeling

Na zonsondergang is de Biesbosch een lastig gebied om te varen. Ook wandelaars kunnen de weg kwijt raken. Verstoring van vogels en andere dieren in de nacht is vaak erg groot en kan tot definitief verlaten van het nest leiden. Op dit moment geldt de nachtrustregeling niet in de Biesbosch via regelgeving en bebording.
De gebieden waar de nachtrustregeling voor gaat gelden zijn op de zoneringskaart Nachtrustregeling weergegeven. Dit geldt voor het grootste deel van het Natura2000 gebied De Biesbosch (het aaneengesloten deel) en voor enkele gebieden in de Noorderdiepzone. De nachtrustregeling betekent het volgende:

- Van zonsondergang tot zonsopkomst mag niet worden gevaren, gewandeld of gefietst, met uitzondering van de openbare wegen in deze gebieden. Voor anker liggen met een boot voor overnachting (3-dagenregeling) is wel toegestaan m.u.v. enkele kreken waar overnachten, afmeren en voor anker gaan niet is toegestaan.
- Staatsbosbeheer kan ontheffing verlenen van de nachtrustregeling in bijzondere situaties (bijvoorbeeld een bijzondere excursie, volle maan tochten). Bij de ontheffing worden voorwaarden opgenomen voor het type boot en het aantal keren dat gebruik gemaakt mag worden van de ontheffing.
- De nachtrustregeling geldt niet voor bewoners in het nachtrustgebied en voor calamiteiten en hulpdiensten.

Winterrustregeling

De Biesbosch heeft in de winterperiode een grote verantwoordelijkheid voor de opvang van landelijke en West-Europese populaties watervogels. Verstoring van watervogels in de winter in open gebieden in de Biesbosch is snel gebeurd. Wintervogels zijn kwetsbaar. Voedsel is schaars in deze periode. Iedere verstoring zorgt voor verbruik van energie die de vogel moeilijk weer kan aanvullen. In strenge winters concentreren nog meer wintervogels zich in de Biesbosch omdat hier het water langer openblijft.
De winterperiode loopt van 1 november tot 1 maart van ieder jaar. De winterrustregeling is specifiek bedoeld voor waterrecreatie. Wandelaars en fietsers hebben vrije toegang op de voor hen opengestelde wegen en paden. De winterrustregeling wordt iedere zes jaar getoetst (via het beheerplan Natura2000).

Het vaarwater en de gebieden waarvoor de winterrustregeling geldt en gaat gelden zijn op de zoneringskaart Winterrustregeling aangegeven. De winterrustregeling geldt op dit moment al voor het vaarwater in de Sliedrechtse Biesbosch dat nu alleen toegankelijk is voor ontheffinghouders (de zogenaamde "schotbalkenregeling"). De winterrustregeling gaat ook gelden voor het Zuid Maartensgat en voor aan te wijzen delen van het Noordergat van de Visschen, Kooigat, Gat van den Kleinen Hil en Gat van Kampen (nabij Rietplaat). Ook de – niet-toegankelijke- drinkwaterbekkens zijn waardevolle gebieden voor de winterrust. Er zullen alleen bepaalde delen van de genoemde kreken worden afgesloten tijdens de winterrust. De doorgaande vaarverbinding voor recreatievaart blijft daardoor mogelijk, alleen mag op bepaalde delen van de kreken niet worden gevaren of gevist. In die periode is de Biesbosch ook rustig met vaarrecreatie.

In perioden van strenge vorst kunnen daarnaast bepaalde andere delen van de Biesbosch tijdelijk worden afgesloten voor boten. Bij hoog water kunnen bepaalde toegangen naar de Biesbosch worden afgesloten om veiligheid en rust voor dieren te waarborgen.

Broedrustregeling

Broedvogels zijn kwetsbaar in de periode van het vroege voorjaar, wanneer zij zich in de Biesbosch vestigen. In het aanwijsbesluit voor Natura2000 De Biesbosch is een aantal kwetsbare en zeldzame broedvogels opgenomen zoals de roerdomp. Voor de wintervogels is een aantal (potentiële) broedvogels opgenomen zoals de zeearend en de grote zilverreiger.

- Bij de broedrustregeling bestaat de mogelijkheid een gebied tijdelijk af te sluiten tijdens het broedseizoen ten behoeve van beschermde vogelsoorten en/of vogelsoorten die in het aanwijsbesluit Natura2000 worden genoemd (wintervogels en broedvogels).
- De broedrustregeling geldt in principe vanaf 1 januari tot 1 augustus, afhankelijk van de soort. Maar er zijn vroege vestigers zoals de zeearend en late vestigers zoals de grote zilverreiger.
- De periode van afsluiting voor de broedrust wordt aangepast aan de momenten van vestiging (zie flexibele zonering). Gebieden of een kreek worden dan tijdens deze periode voor een bepaalde tijd afgesloten.
- De broedrustregeling geldt al voor de noordelijke zone Natuur Voorop in de Sliedrechtse Biesbosch en voor de Kleine Noordwaard. De broedrustregeling gaat ook gelden voor de rest van de zone Natuur Voorop Sliedrechtse Biesbosch (met uitzondering van het vaarwater waar ontheffing voor nodig is, de 'schotbalkenregeling), voor de polders het Noordplaatje, Ruwen Hennip, de Vijf Ambachten, Polder Langeplaat en Noorderplaat. Afmeren aan deze polders en het betreden van deze polders was al niet toegestaan.

7. Duurzame Biesbosch

Met de gebiedspartijen in de Biesbosch, gemeenten, ondernemers en belangenpartijen, wordt gezamenlijk verkend hoe de recreatie in en om de Biesbosch kan worden verduurzaamd. Er wordt aangesloten op beleid, ambities, wensen en behoeften van alle partijen. En daarmee op maatschappelijke trends en ontwikkelingen ten aanzien van duurzaamheid. Thema's als energietransitie, klimaatadaptatie, duurzaam ondernemen en circulariteit, natuur en biodiversiteit en een gezonde leefomgeving komen hierin terug.
Het bevorderen en faciliteren van schoon en stil varen in de Biesbosch is een belangrijk onderwerp van de gezamenlijke verkenning. De financiële en technische haalbaarheid van innovaties en ontwikkelingen op dit vlak en de termijn waarop deze gerealiseerd kunnen worden, zijn factoren waar nadrukkelijk rekening mee moet worden gehouden. Deze ontwikkelingen staan ten dienste van het belevingsconcept voor de Biesbosch: rust, ruimte en natuurbeleving.
De gebiedsregisseur voor de Biesbosch zal in 2021 het initiatief nemen voor deze gezamenlijke verkenning en is tevens trekker van het proces.

8. Ruim 3 miljoen bezoeken per jaar

Het *"Bezoekersonderzoek natuurgebieden Noord-Brabant (2015)* en het *Bezoekersonderzoek natuurgebieden Zuid-Holland (2017)"* van het NBTC NIPO, geven inzicht in bezoekersaantallen, bestedingen, motivatie en activiteiten van bezoekers, in de waardering voor de gebieden in het algemeen en bepaalde voorzieningen in het bijzonder.
De Brabantse Biesbosch had in 2015 in totaal 790.000 unieke bezoekers (totaal aantallen bezoeken niet bekend). De Zuid-Hollandse Biesbosch (Dordtse, Hollandse en Sliedrechtse Biesbosch) had in 2017 1.117.000 unieke bezoekers. Deze mensen zorgen voor in totaal zo'n 3 – 3,5 miljoen bezoeken (één persoon kan meerdere bezoeken per jaar aan de Biesbosch brengen).
De activiteiten die het meest worden ondernomen in de Brabantse en Zuid-Hollandse Biesbosch zijn wandelen (53% en 61%) en varen (37% en 39%). Circa de helft van de bezoekers in de Brabantse Biesbosch komt uit de gemeente Drimmelen en uit de voormalige gemeente Werkendam; ruim een kwart komt uit Zuid-Holland. Van de bezoekers van de Zuid-Hollandse Biesbosch komt bijna 60% uit gemeente Dordrecht en bijna een kwart uit provincie Brabant.
De Biesbosch wordt door de bezoekers gewaardeerd met een 7,8 (Brabantse Biesbosch) en een 8,1 (Zuid-Hollandse Biesbosch). Het belangrijkste motief om de Biesbosch te bezoeken is het genieten van natuur en landschap. Daarnaast zijn belangrijke motieven het gezellig met vrienden, familie op stap zijn, buiten zijn en een frisse neus halen.

Om goed te kunnen sturen op drukte en bezoekersstromen én op de afstemming tussen vraag en aanbod, is er behoefte aan monitoring. Dit zal op regelmatige basis en structureel moeten gebeuren om trends te kunnen ontdekken.

9. Kaarten recreatiezonering

Op de volgende pagina's zijn diverse kaarten van de recreatiezonering, rustregelingen en achtergrondinformatie opgenomen. Het gaat om de volgende kaarten:

- Recreatiezonering: zoneringsvlakken
- Recreatiezonering: zoneringsvlakken en entrees Biesbosch
- Recreatiezonering: zoneringsvlakken en recreatievormen
- Nachtrustregeling
- Winterrustregeling
- Broedrustregeling
- Grenzen Natura2000 gebied De Biesbosch en Grenzen beheergebied Staatsbosbeheer
- Grens van het Nationaal Park De Biesbosch en de Grens van de Biesboschverordening
- Gemeentegrenzen en Grens Stiltegebied

REFERENTIEBEELDEN RECREATIEVE ZONES RECREATIEZONERING DE BIESBOSCH

RECREATIEF KERNGEBIED

INTENSIEF RECREATIEF GEBIED

MATIG INTENSIEF RECREATIEF GEBIED

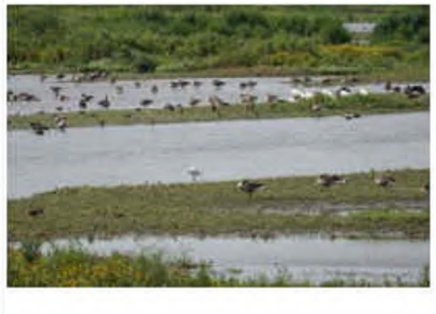
EXTENSIEF RECREATIEF GEBIED

NATUUR VOOROP

staatsbosbeheer

Biesbosch recreatiezonering augustus 2021

Zoneringsvlakken

GISteam - eschj
24-09-2021

- recreatie kerngebied
- toekomstig recreatie kerngebied
- intensieve recreatie; (verbindend) vaarwater
- intensieve recreatie
- matig intensieve recreatie
- extensieve recreatie
- extensieve recreatie, niet varen
- natuur voorop
- landbouw
- drinkwaterbekken

Papendrecht
Sliedrecht
Hardinxveld-Giessendam
Boven-Hardinxveld
Werkendam
Sleeuwijk
DORDRECHT
's-Gravendeel
Uppel
Nieuwendijk
Mookhoek
De Wacht
Schenkeldijk
Hank
Strijensas
Lage Zwaluwe
Raamsdonksveer
Drimmelen
Geertruidenberg
Moerdijk
Blauwe Sluis
Hooge Zwaluwe
Made
Raamsdonk

0 1.100 2.200 3.300 4.400 m

V:\GIS-users\Eschj\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-08-16_Biesbosch_Zonering_A3_zones.mxd

Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Biesbosch recreatiezonering augustus 2021

Zoneringsvlakken en entrees Biesbosch

GISteam - eschj
24-09-2021

staatsbosbeheer

- Bezoekerscentrum Nationaal Park
- Water entree
- Water en Land entree
- Water en Land entree; toekomstig
- Land entree
- Land entree toekomstig
- Land entree ambitie
- recreatie kerngebied
- toekomstig recreatie kerngebied
- intensieve recreatie; (verbindend) vaarwater
- intensieve recreatie
- matig intensieve recreatie
- extensieve recreatie
- extensieve recreatie, niet varen
- natuur voorop
- landbouw
- drinkwaterbekken

Papendrecht
Sliedrecht
Hardinxveld-Giessendam
Boven-Hardinxveld
Werkendam
Uppel
Nieuwendijk
Hank
Raamsdonksveer
Geertruidenberg
Raamsdonk
Made
Hooge Zwaluwe
Blauwe Sluis
Lage Zwaluwe
Strijensas
Moerdijk
Drimmelen
Schenkeldijk
De Wacht
Mookhoek
DORDRECHT

Baanhoekweg
Helsluis
Biesboschcentrum Dordrecht
Wantij
Biesboschsluis
Bandijk
Ottersluis
Dagrecreatieterrein
Pont Kop van 't Land
Recreatiepoort Werkendam
Spieringsluis
Pontje Steurgat
Noorderdiepzone
Biesbosch Museum
Zuidhaven
Natuurpoort Hank
Jachthaven en pontje Lage Zwaluwe
Jachthaven Geertruidenberg
Entree Nationaal Park Drimmelen
Jachthaven Drimmelen
Pontje Drimmelen - Hofmansplaat

0 1.100 2.200 3.300 4.400 m

V:\GIS-users\Eschj\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-08-16_Biesbosch_Zonering_A3_zones_entrees.mxd

Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Biesbosch recreatiezonering augustus 2021

Zoneringsvlakken en recreatievormen

GISteam - eschj
24-09-2021

staatsbosbeheer

- recreatie kerngebied
- toekomstig recreatie kerngebied
- intensieve recreatie; (verbindend) vaarwater
- intensieve recreatie
- matig intensieve recreatie
- extensieve recreatie
- extensieve recreatie, niet varen
- natuur voorop
- landbouw
- drinkwaterbekken
- Varen
- Kanovaren
- Strandjes
- Varen (met ontheffing)
- Natuurbeleving (Natuur Voorop)
- Wandelen
- Fietsen
- Paardrijden
- Dagrecreatie
- Speelbos

Papendrecht
Sliedrecht
Hardinxveld-Giessendam
Boven-Hardinxveld
Werkendam
DORDRECHT
Nieuwendijk
Schenkeldijk
Strijen
Strijensas
Hank
Lage Zwaluwe
Raamsdonksveer
Drimmelen
Geertruidenberg
Moerdijk
Blauwe Sluis
Hooge Zwaluwe
Made
Raamsdonk

0 1.100 2.200 3.300 4.400 m

V:\GIS-users\Eschj\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-08-16_Biesbosch_A3_zones_recreatievormen.mxd
Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

staatsbosbeheer

Biesbosch recreatiezonering; augustus 2021

Nachtrustregeling

GISteam - eschj
24-09-2021

- nachtrustregeling
- recreatie kerngebied
- toekomstig recreatie kerngebied
- intensieve recreatie; (verbindend) vaarwater
- intensieve recreatie
- matig intensieve recreatie
- extensieve recreatie
- extensieve recreatie, niet varen
- natuur voorop
- landbouw
- drinkwaterbekken

Sliedrecht
Boven-Hardinxveld
Werkendam
DORDRECHT
Nieuwendijk
Mookhoek
De Wacht
Schenkeldijk
Strijen
Hank
Strijensas
Lage Zwaluwe
Raamsdonksveer
Drimmelen

Nachtrustregeling:

- *Van zonsondergang tot zonsopkomst.*
- *Niet varen.*
- *Overnachten op de boot is toegestaan m.u.v. enkele kreken waar overnachten, afmeren en voor anker gaan niet is toegestaan. Ook is de driedagenregeling van toepassing.*
- *De nachtrustregeling geldt niet voor bewoners in het gebied en voor calamiteiten en hulpdiensten.*
- *Niet wandelen en fietsen, met uitzondering van de openbare wegen in deze gebieden.*
- *Exclusieve vaarexcursies met kleine stille boten, kano's en roeiboten tijdens de nachtrustperiode alleen met ontheffing van Staatsbosbeheer door boswachter/Biesboschgids, uitsluitend in de zomerperiode en uitsluitend vóór 24 uur.*
- *Staatsbosbeheer kan ontheffing verlenen van de nachtrustregeling in bijzondere situaties (bijvoorbeeld bijzondere (vaar)excursie, volle maan tochten), echter uitsluitend in de zomerperiode en uitsluitend vóór 24 uur. Bij de ontheffing worden voorwaarden opgenomen zoals het type en aantallen boten en de frequentie.*

m

V:\GIS-users\Eschj\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-09-23_Biesbosch_A3_nachtrustregeling.mxd

Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Biesbosch recreatiezonering;augustus 2021

Winterrustregeling

GISteam - eschj
24-09-2021

1 Noordergat van de Visschen
2 Kooigat
3 Gat van Kampen (nabij Rietplaat)
4 Gat van den Kleinen Hil
5 Zuidmaartensgat

winterrustregeling
recreatie kerngebied
toekomstig recreatie kerngebied
intensieve recreatie
matig intensieve recreatie
extensieve recreatie
extensieve recreatie, niet varen
natuur voorop
landbouw
drinkwaterbekken

Zwijndrecht
Sliedrecht
Boven-Hardinxveld
Werkendam
DORDRECHT
vendeel
Nieuwendijk
Strijen
Mookhoek
De Wacht
Schenkeldijk
Hank
Strijensas
Lage Zwaluwe
Drimmelen
Geertruidenberg
Raamsdonksveer
Raamsdo

Winterrustregeling:

- *Varen niet toegestaan in de zones voor winterrust.*
- *De aangegeven locaties zijn indicatief en worden afgestemd op de dan actuele situatie.*
- *Geldt voor de periode van 1 november – 1 maart.*
- *Periode en specifieke locaties flexibel aanpassen aan concentratielocaties, komst en vertrek van de wintergasten.*
- *Niet sportvissen vanuit een boot of vanaf de oever in de gebieden die zijn aanwezen voor de winterrustregeling.*
- *Uitgangspunt is een flexibele zonering; bij komst van wintersoorten op nu niet voorziene locaties kunnen alsnog door de beheerder gebieden hiervoor worden aangewezen.*
- *Wandelaars en fietsers hebben vrije toegang op voor hen opengestelde wegen en paden*
- *In perioden van strenge vorst kunnen ook delen van het Natura2000 gebied de Biesbosch tijdelijk worden afgesloten voor vaarders ter bescherming van de fauna.*
- *Bij het afsluiten van gebieden voor de winterrustregeling, tijdens strenge vorst en voor de flexibele zonering zal altijd het "Stappenplan flexibele zonering Biesbosch" worden doorlopen.*
- *Winterrustregeling geldt voor de zones Natuur Voorop, de zones Extensieve recreatie - niet varen, voor het Zuid Maartensgat en voor delen van het vaarwater Noordergat van de Visschen, Kooigat, Gat van den Kleinen Hil en Gat van Kampen (nabij Rietplaat) en voor de drinkwaterbekkens.*

V:\GIS-users\Esch\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-08-16_Biesbosch_A3_winterrustregeling.mxd

Biesbosch recreatiezonering; augustus 2021

Broedrustregeling

GISteam - eschj
24-09-2021

- Broedrustregeling
- A Natuur Voorop
- B Koekplaat
- C Natuur Voorop Dordtse Biesbosch
- D Bosreservaat
- E Natuur Voorop Sliedrechtse Biesbosch
- F Kleine Noordwaard
- G Noorderplaat
- H Natuur Voorop Zuiderklip
- I Noordplaatje
- J Ruwenhennip
- K Vijf Ambachten
- L Polder Langeplaat
- recreatie kerngebied
- toekomstig recreatie kerngebied
- intensieve recreatie; (verbindend) vaarwater
- intensieve recreatie
- matig intensieve recreatie
- extensieve recreatie
- extensieve recreatie, niet varen
- natuur voorop
- landbouw
- drinkwaterbekken

Sliedrecht
Boven-Hardinxveld
Werkendam
DORDRECHT
Nieuwendijk
Hank
Strijensas
Lage Zwaluwe
Drimmelen
Raamsdonksveer
Geertruidenberg

Broedrustregeling:

- *Geldt voor de periode van 1 januari – 1 augustus*
- *Exacte periode en specifieke locaties zijn flexibel; afhankelijk van waar beschermde soorten gaan broeden*
- *Uitgangspunt is een flexibele zonering; bij komst van beschermde soorten op nu niet voorziene locaties kunnen alsnog door de beheerder gebieden hiervoor worden aangewezen.*
- *Bij het afsluiten van gebieden voor de broedrustregeling en de flexibele zonering zal altijd het "Stappenplan flexibele zonering Biesbosch" worden doorlopen.*
- *Broedrustregeling is nu aangewezen voor de Zones Natuur Voorop, Kleine Noordwaard, Noordplaatje, Ruwen Hennip, Vijf Ambachten, Polder Langeplaat en Noorderplaat.*

0 1.200 2.400 3.600 4.800

V:\GIS-users\Esch\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-09-24_Biesbosch_A3_broedrustregeling.mxd

Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Biesbosch recreatiezonering augustus 2021

Grenzen Natura 2000 en beheergebied Staatsbosbeheer

GISteam - eschj
24-09-2021

Heldere kleuren recreatiezonering = Natura 2000 gebied

Hendrik-Ido-Ambacht

Hardinxveld-Giessendam

Zwijndrecht

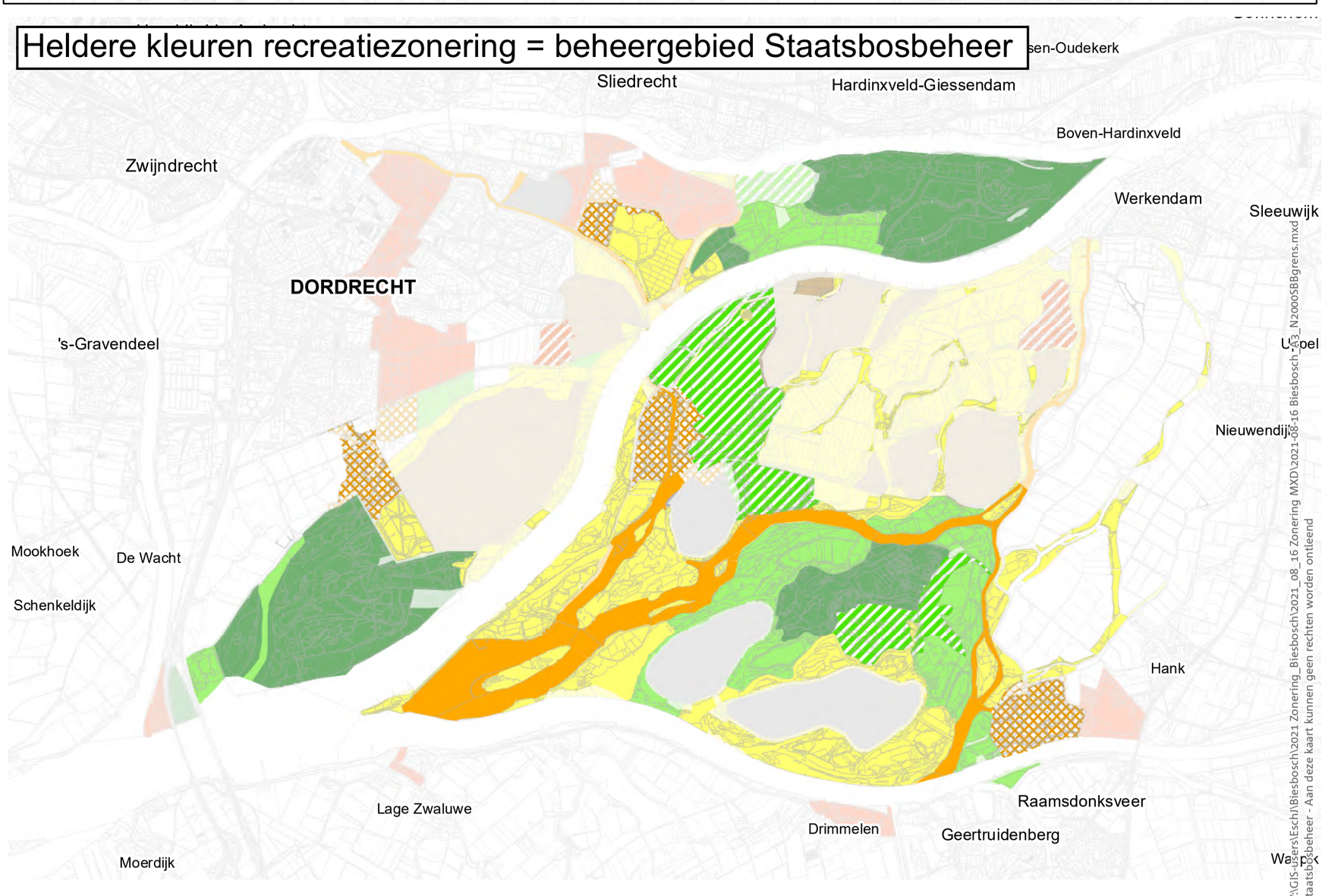
Werkendam

DORDRECHT

's-Gravendeel

Raamsdonksveer

Geertruidenberg

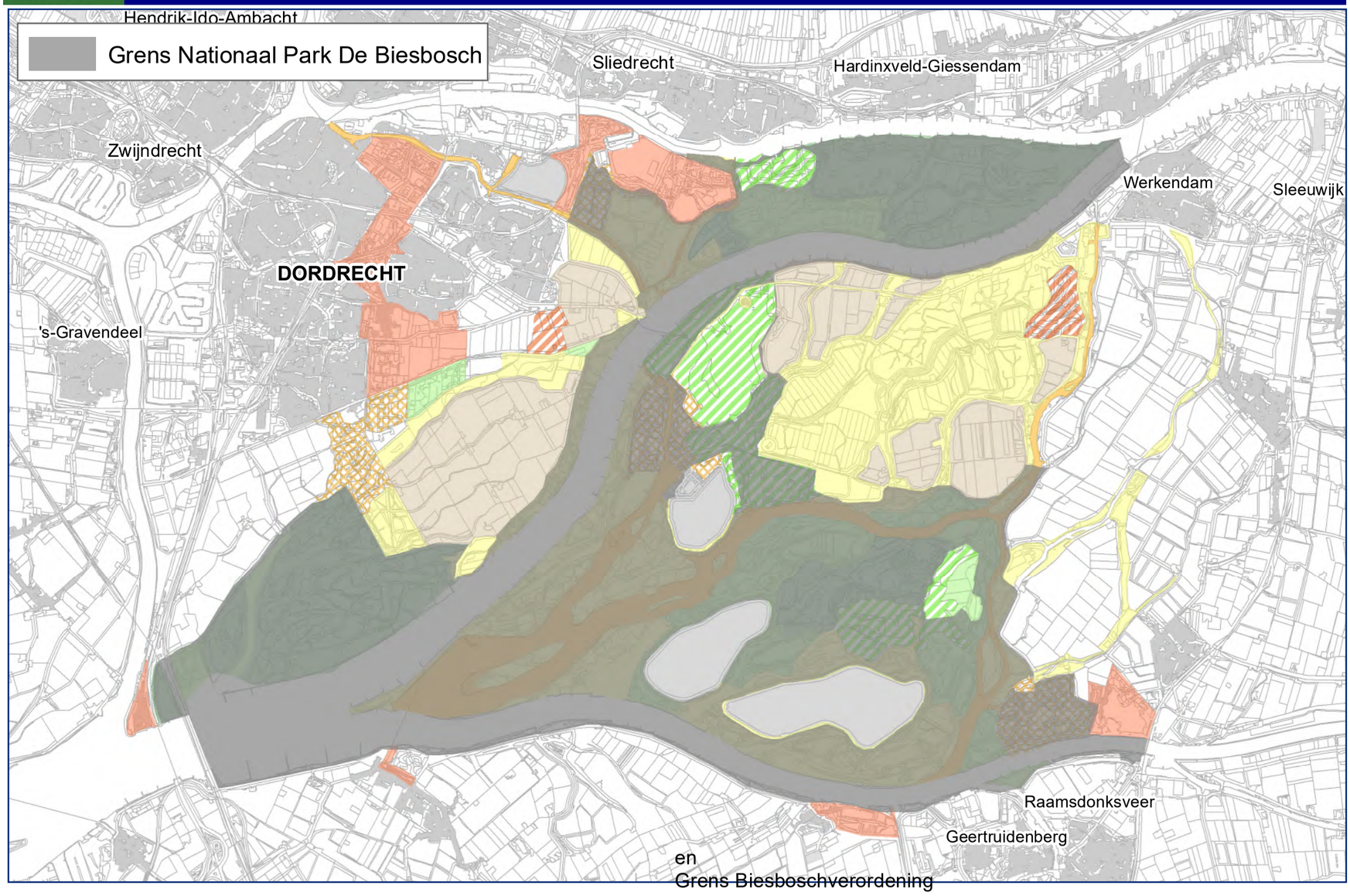

V:\GIS-users\Esch\Biesbosch\2021 Zonering_Biesbosch\2021_08_16 Zonering MXD\2021-08-16 Biesbosch_A3_N2000SBBgrens.mxd
Staatsbosbeheer - Aan deze kaart kunnen geen rechten worden ontleend

staatsbosbeheer

Grens Nationaal Park De Biesbosch

GISteam - eschj
24-09-2021

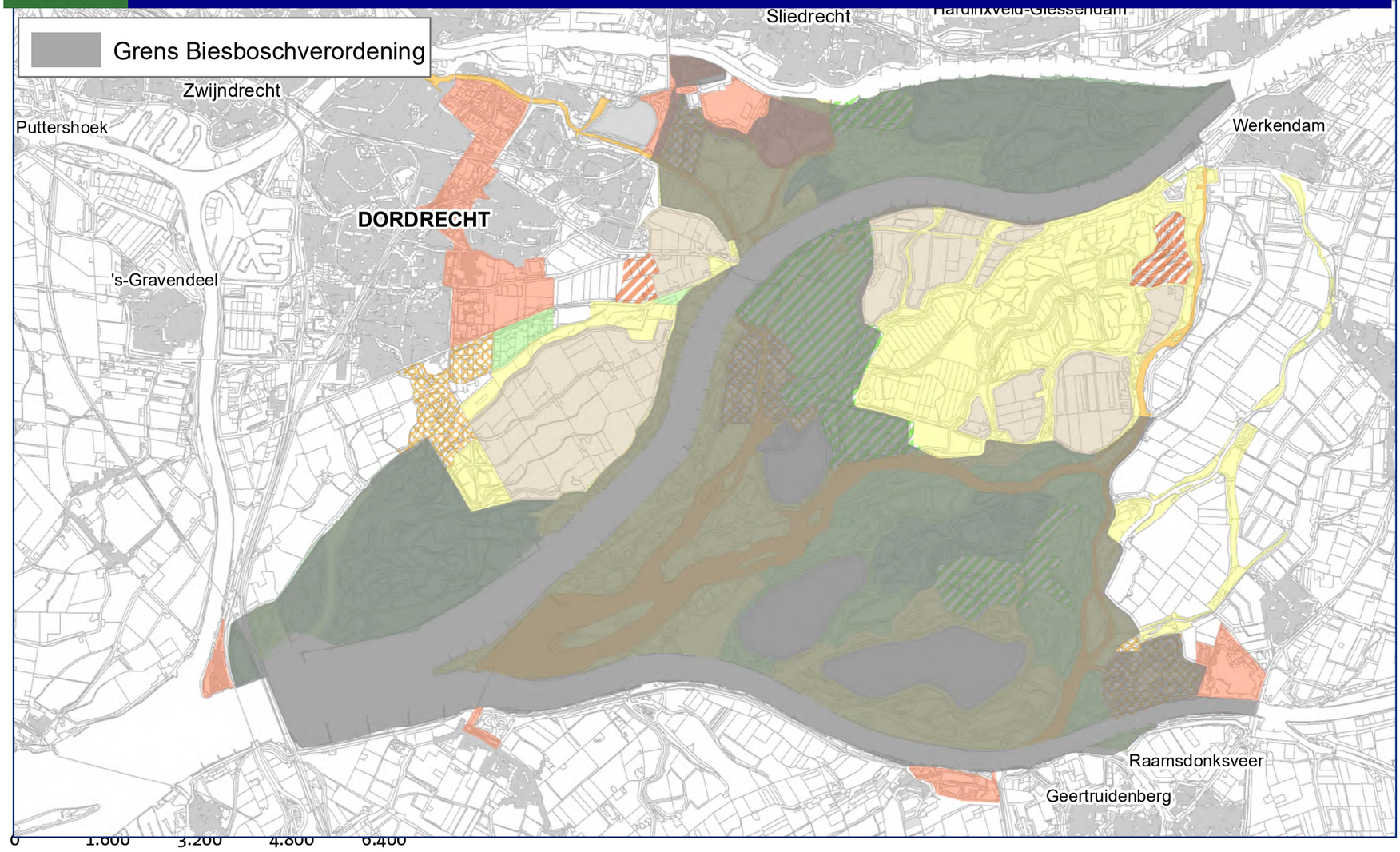

en

Grens Biesboschverordening

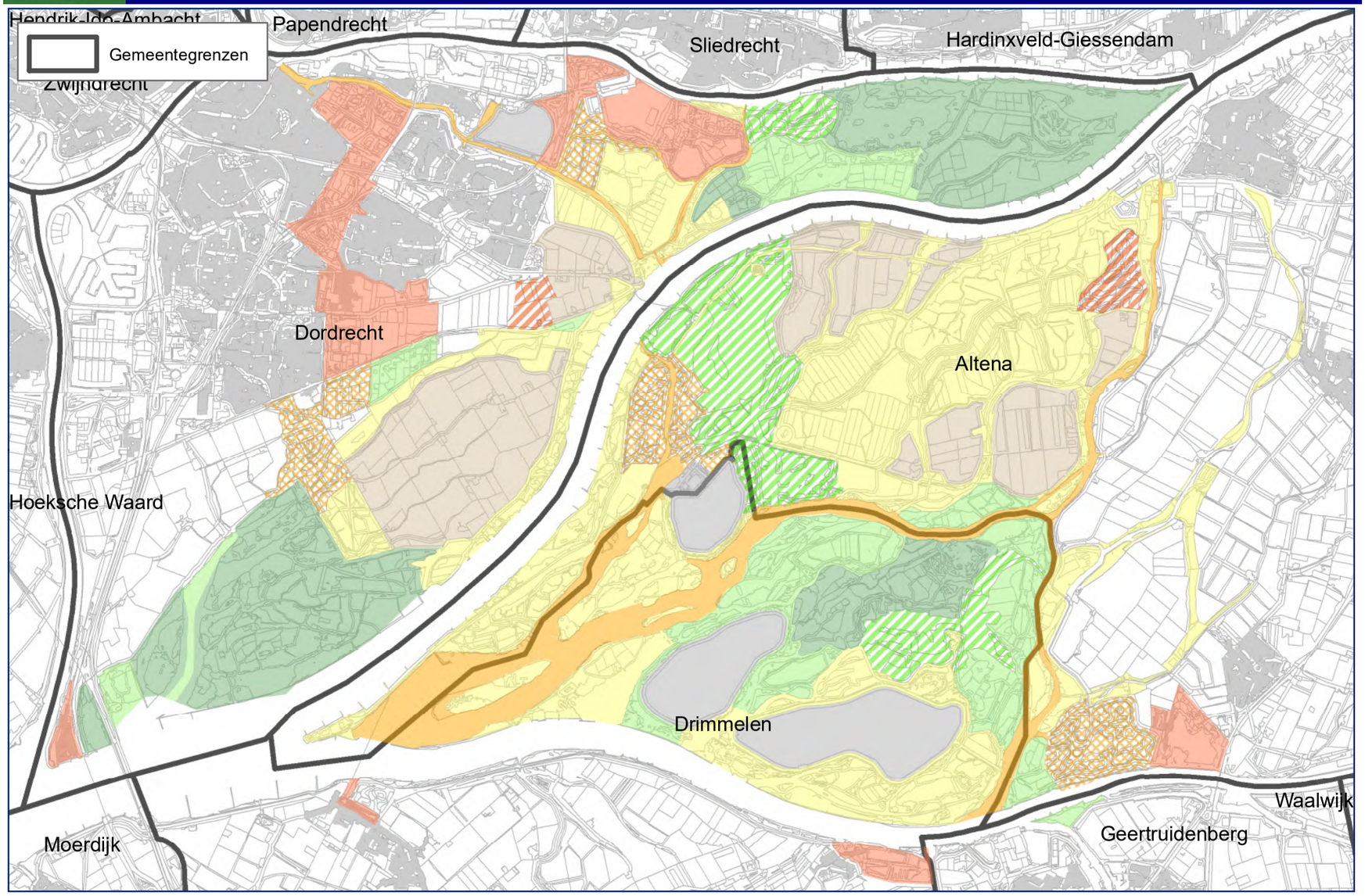
staatsbosbeheer

Grens Biesboschverordening

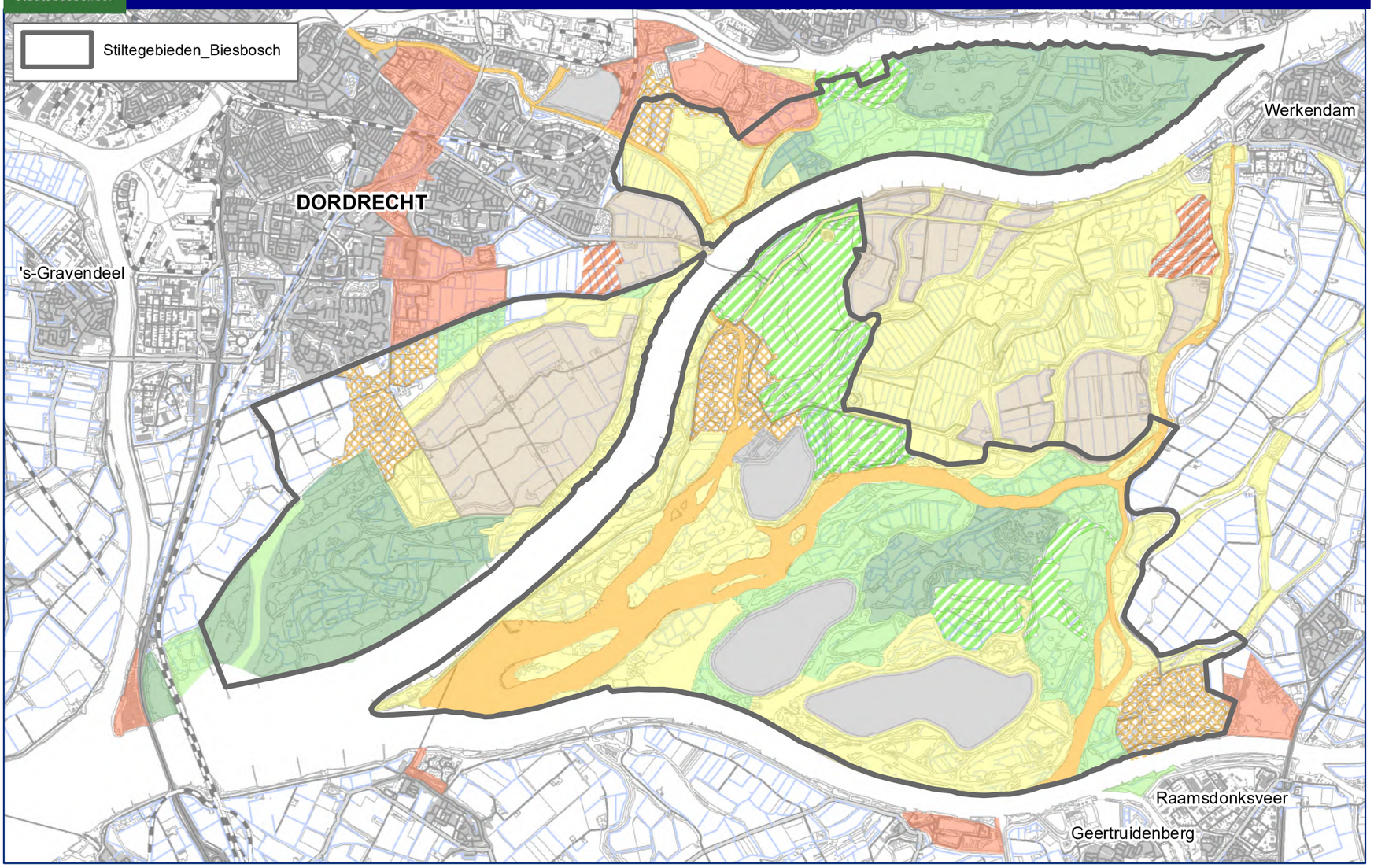

Gemeentegrenzen

GISteam - eschj
24-09-2021

Stiltegebieden

10. Bronnen

2004; Recreatie en Natuur in de Biesbosch, Staatsbosbeheer

2007; De Biesbosch, Evenwicht tussen natuur en recreatie, Leisure Result

2008; Ondergedompeld in de Biesbosch, Beleidsplan Recreatie en Toerisme voor de Biesbosch Regio, NL RNT

2009; Gebruikersonderzoek watersport in De Biesbosch, projectbureau Vrolijks

2009; Groen varen in de Biesbosch, BWZ en Dynautique

2013; Recreatiezonering in het Nationaal Park- en Natura2000 gebied De Biesbosch, Staatsbosbeheer (Han Sluiter)

2013; De Biesbosch in 2021, Beleefbare topnatuur, Nationaal Park De Biesbosch en Europarc Federation

2014; Biesboschverordening, Nationaal Park de Biesbosch

2014; Aanwijzingsbesluiten, behorende bij de Biesboschverordening

2015; Bezoekersonderzoek natuurgebieden Noord-Brabant 2015, NBTC-NIPO

2015; Businesscase "Verspreide Herbergen, BLOC

2015; CMSI Beheerplan de Biesbosch, Staatsbosbeheer

2015; Gebiedsgerichte benadering Recreatieve Poort Werkendam, Gemeente Werkendam

2015; Ontpoldering Noordwaard op hoofdlijnen; hoofdstuk 5.5. Recreatie, Boskalis

2015; Uitvoeringsplan ontsluiting Biesbosch, opmaat naar en investeringsprogramma, BLOC

2016; Dit is onze natuur, NL Delta Biesbosch – Haringvliet, de vorming van een Nationaal Park van Wereldklasse

2016; Streefbeelden voor de Zuidwestelijke Delta, Staatsbosbeheer en Alterra

2017; Bezoek recreatie- en natuurgebieden Zuid Holland 2017, NBTC-NIPO

2017; Inventarisatie Recreatieve watersportvoorzieningen Nationaal Park de Biesbosch, Staatsbosbeheer

2017; Kansenkaart Ontwikkelgebieden, NL Delta Biesbosch Haringvliet

2017; Natura2000 Beheerplan Biesbosch, RVO

2017; Bûtenfield Electric-only, verkenning kansen en (on)mogelijkheden, Hanneke Schmeink RECREATIE

2017; Verkenning gebruiksruimteverdeling en kansenkaart recreatieve ontwikkelingen in de Biesbosch en het Haringvliet, verslag werkatelier NL Delta

2018; Beleven in de Zuidwestelijke Delta, Staatsbosbeheer

2018; Hondenbeleid gemeente Dordrecht, Staatsbosbeheer en Parkschap voor de Nieuwe Dordtse Biesbosch

2019; Streefbeelden beleven Zuidwestelijke Delta, rapport en kaarten, Staatsbosbeheer, Luc Korpel

2019; Samen gaan we het Beleven; Natuurbeleving bij Staatsbosbeheer 2019-2025

'Uiteindelijk gaan we allemaal elektrisch varen', interview Marcel Schaap; www.motorboot.com

Geraadpleegde oude recreatieve zoneringen Biesbosch

2004; Conceptkaart UP Biesbosch, Staatsbosbeheer

2005; Kaart Ruimtelijke Zonering Nationaal Park de Biesbosch

2007; De Biesbosch, de nieuwe kaart, Staatsbosbeheer

2008; NLRT; ondergedompeld in de Biesbosch

2009; Vaarzonering, Projectbureau Vrolijks

2011; Plan zonering (indicatief) Beheer- en inrichtingsplan Nationaal Park de Biesbosch, Staatsbosbeheer

2013; Ontwerp Nieuwe Dordtse Biesbosch

2016; Concept zoneringskaart Biesbosch, Staatsbosbeheer